

Kommissionens preliminära utkast till EU-budget för 2006

Finansdepartementet

2005-06-13

Dokumentbeteckning

XXX

Preliminary Draft General Budget of the European Commission for the
Financial Year 2006

Sammanfattning

Budgeten för 2006 blir den sista årsbudgeten inom ramen för det finansiella perspektiv som sträcker sig över perioden 2000 – 2006. Kommissionens förslag till budget innebär en ökning av åtagandenslagen jämfört med budgeten för 2005 med 4% till 119 miljarder euro och betalningsanslagen med 6% till 110 miljarder euro. Om kommissionens förslag antas skulle det innebära att den svenska avgiften till EU för 2006 blir cirka 1,2 miljarder kronor högre än vad som prognostiserats i 2005 års ekonomiska vårproposition. För år 2005 uppgår anslaget för den svenska EU-avgiften till 26,8 miljarder kronor. Kommissionen föreslår att taket för kategori 4, externa åtgärder, skall överskridas med 123,5 miljoner euro. För att finansiera överskridandet föreslår KOM att det s.k. flexibilitetsinstrumentet skall mobiliseras.

1 Förslaget

Europeiska kommissionen fattade den 27 april beslut om sitt preliminära budgetutkast för 2006. KOM presenterade utkastet i budgetkommittén i maj. Rådets första läsning av kommissionens förslag inleds av budgetkommittén i maj och fortsätter till slutet av juni. Därefter behandlas förslaget i Ständiga representanternas kommitté (Coreper) i början av juli och beslut om rådets första läsning fattas i ekofinrådet den 15 juli. Därefter följer Europaparlamentets första läsning innan rådets andra läsning tar vid. Ekofinrådet fattar beslut om den andra läsningen i november och i december

fattar parlamentet slutligt beslut om EU:s budget för 2006. Budgeten för 2006 blir den sista årsbudgeten inom ramen för det nuvarande finansiella perspektivet som sträcker sig från 2000 – 2006.

2004/05:FPM69

Budgeten är uppdelad i åtta utgiftskategorier som tillsammans skall rymmas under det finansiella perspektivet. Anslagen är uppdelade i åtagandanslag och betalningsanslag. Åtagandanslagen anger hur stora åtaganden om kommande utgifter som EU får ingå och betalningsanslagen är de betalningar som måste göras från EU-budgeten under budgetåret med anledning av redan gjorda åtaganden.

1.1 Innehåll

Kommissionen föreslår att åtagandanslagen i budgeten för 2006 skall öka med 4,7 miljarder euro eller 4% från 2005 års budget och att betalningsanslagen skall öka med 6,3 miljarder euro till totalt 112,5 miljarder euro, vilket är en ökning med 5,9% jämfört med budgeten för 2005. Förslaget innebär att taket för kategori 4 externa åtgärder överskrids med 123,5 miljoner euro vilket kommissionen föreslår skall finansieras med det sk. flexibilitetsinstrumentet. Betalningsanslagen motsvarar 1,02% av medlemsstaternas BNI vilket kan jämföras med 1,01% i 2005 års budget.

Kategori (miljoner euro)	Åtaganden	%-förändring	Betalningar	% förändring
1. Jordbruk	51 412	+3,5%	51 353	+4,6%
2. Strukturfonder	44 555	+5,0%	35 640	+10,0%
3. Intern politik	9 218	+1,8%	8 836	+11,5%
4. Externa åtgärder	5 392	+1,4%	5 357	-2,2%
5. Administration	6 683	+6,2%	6 683	+6,2%
6. Reserver	458	+2,7%	458	+2,7%
7. Förmedlemskapsstrategi	2 481	+19,2 %	3 152	-4,1%
8. Kompensationer	1 073	-17,7%	1 073	-17,7%
Totalt	121 273	+4,0%	112 552	+5,9%
Finansiella perspektivet	123 695		119 292	
Marginal	2 422		6 740	
% av BNI			1,02%	

1.1.1 Kategori 1 Jordbruk

I kommissionens förslag till budget för 2006 föreslås åtagandeanslagen i kategori 1 uppgå till 51 412 miljoner euro och betalningsanslagen till 51 353 miljoner euro. Det motsvarar en ökning med 3,5% för åtaganden och 4,6% för betalningar. Utgifter för de traditionella jordbruksstöden, marknadsstöd, direktstöd och veterinära utgifter, budgeteras till 43,6 miljarder euro och utgifterna för miljö- och landsbygdsstöd budgeteras till 7,7 miljarder euro. Marginalen till det tak som fastställdes när det finansiella perspektivet antogs i Berlin 1999, och justerades år 2003 för att ta hänsyn till utvidgningen, uppgår till 1,2 miljarder euro.

Budgeten för 2006 är den första budget där den obligatoriska moduleringen får effekt. Med anledning av moduleringen förs 655 miljoner euro från kategori 1a till kategori 1b. Det totala taket för kategori 1 påverkas inte, endast fördelningen mellan 1a och 1b. Budgeten för 2006 är också den första budgeten där införandet av de frikopplade direktstöden får effekt. De icke frikopplade direktstöden sänks med 13,7 miljarder euro medan anslag för frikopplade stöd uppgår till närmare 15 miljarder euro. Reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken (CAP) medför ökade kostnader för direktstöd med nära 1,6 miljarder euro, vilket huvudsakligen beror på reformen av mjölksektorn. Samtidigt gör reformen av CAP att kostnaderna för marknadsstöd minskar med 0,8 miljarder euro. Utgifterna för exportstöd kommer enligt kommissionen att öka vilket till stor del beror på att eurokursen stärkts gentemot dollarkursen.

För kategori 1b förutser kommissionen ett fullt medelsutnyttjande, det höga utnyttjandet 2004 ses som ett tecken på det.

1.1.2 Kategori 2 Strukturfonder

I kommissionens förslag budgeteras för att medlemsstaterna skall utnyttja sina finansiella kuvert fullt ut, dvs. nivån på åtagandeanslagen är helt i linje med det finansiella perspektivet och slutsatserna från Europeiska rådet i Köpenhamn. Vad avser gemenskapsinitiativen föreslår kommissionen en nivå på betalningsanslagen som motsvarar 90% av genomsnittliga årliga åtaganden. För övriga strukturfundsprogram innebär kommissionens budgetförslag att 95% av de genomsnittliga årliga åtagandena skall betalas ut. Detta är en ökning av åtagandeanslagen med 5% och betalningsanslagen med 10% vilket i absoluta tal motsvarar 2,1 miljarder euro i åtaganden och 3,2 miljarder euro för betalningar.

1.1.3 Kategori 3 Inre politik

Kommissionen föreslår att åtagandeanslagen inom kategori 3 skall uppgå till 9 218 miljoner euro, en ökning med 166 miljoner euro eller 1,8% från föregående år vilket ger en marginal till taket om 167 miljoner euro. Betalningsanslagen ökar i kommissionens förslag med 912 miljoner euro

eller 11,5% till 8 836 miljoner euro. Den största utgiftsposten inom kategorin är det sjätte ramprogrammet för forskning vilket omfattar drygt 5 miljarder euro, dvs. mer än halva utgiftskategorin. Inom kategorin finansieras även åtgärder inom områdena rättsliga och inrikes frågor, energi och transporter, miljö, hälsa och konsumentskydd, utbildning och kultur m.fl. Under 2006 avslutas ett flertal av de program som beslutats tillsammans med Europaparlamentet och som utgör ca 80% av utgifterna inom kategorin. Kommissionens budgetförslag respekterar de indikativa budgettabeller som rådet och parlamentet beslutat för programmen.

1.1.4 Kategori 4 Externa åtgärder

För kategori 4 föreslår kommissionen en ökning av åtagandanslagen med 1,4% till 5 392,5 miljoner euro och en minskning av betalningsanslagen med 2,2% till 5 357 miljoner euro. Detta innebär att taket för kategorin överskrider med 123,5 miljoner euro vilket kommissionen föreslår skall finansieras genom en mobilisering av det s.k. flexibilitetsinstrumentet. Orsaken till det överskridna taket står att finna återuppbyggnadsåtgärder med anledning av tsunamin i Sydostasien samt i fortsatta återuppbyggnadsåtgärder i Irak vilka kommissionen inte anser kan finansieras fullt ut genom att omprioritera inom ramen för kategorin. Kommissionen föreslår att anslaget för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (GUSP) skall ligga kvar på samma nivå som 2005, dvs. 62,6 miljoner euro.

1.1.5 Kategori 5 Administration

I kommissionens förslag blir marginalen till taket för kategori 5 i princip obefintlig, 25 miljoner euro. Kommissionen föreslår en höjning av både åtagandanslag och betalningsanslag med 6,2% till 6 683 miljoner. Kommissionen motiverar de ökade anslagen med de nya tjänster som föranleds av utvidgningen. Den utökade personalen ger enligt kommissionen i sin tur upphov till ökade kostnader för lokalhyror.

1.1.6 Kategori 7 Föranslutningsstrategi

Kommissionen föreslår att åtagandanslagen inom kategori 7 skall öka med 19,2 % till 2 480,6 miljoner euro och att betalningsanslagen skall minska med 4,1% till 3 152,2 miljoner euro. Ökningen i åtagandanslag beror främst på att stödet till Bulgarien, Rumänien och Turkiet ökar enligt vad som tidigare programmerats. De minskade betalningsanslagen beror på att förmedlemskapsstöden i de nya medlemsstaterna håller på att avslutas.

När det finansiella perspektivet justerades med anledning av utvidgningen skapades en ny utgiftskategori, kompensationer. Under denna kategori finansieras de tillfälliga budgetkompensationer som överenskommit med de nya medlemsstaterna vid anslutningsförhandlingarna. Syftet med budgetkompensationerna är att de nya medlemsstaternas nettosituation inte skall försämrats vid inträdet i unionen. I kommissionens förslag budgeteras för fullt utnyttjande av de överenskomna beloppen, dvs. såväl åtagandanslag som betalningsanslag minskar med 17,7% till 1 074 miljoner euro.

1.2 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Regeringen har i prop. 1994/95:40 angett övergripande mål för EG-budgetpolitiken. Riksdagen hade ingenting att erinra mot dessa mål. De allmänna svenska målsättningarna med EU:s budget så som de formulerades i prop. 1994/95:40 är:

- att verka för en effektiv och återhållsam budgetpolitik
- att bidra till att närhetsprincipen tillämpas på budgetområdet
- att prioritera frågor som rör uppföljning och kontroll.

Regeringen har vidare i prop. 2003/2004:1 angivit att:

Målen för den svenska budgetpolitiken i EU mål ligger fast. På lite längre sikt kommer den för regeringens vidkommande i stor utsträckning att styras av fortsatta ambitioner att göra EU-budgeten till ett effektivt instrument för EU-politiken genom att koncentrera EU-budgetens insatser i enlighet med närhetsprincipen och skapa förutsättningar för nya åtaganden genom en omprövning av befintliga utgifter. Regeringen avser att verka för en fortsatt förenkling av finansieringssystemet för att öka transparensen samt möjligheterna att göra adekvata prognoser.

1.3 Budgetära konsekvenser

Sverige verkar för en begränsning av den svenska avgiften till EU-budgeten under rådande utgiftsåtaganden. I samband med EU:s årsbudgetprocess genomförs en prövning av omslutningen på EU:s budget.

En ökning av betalningsanslagen får direkt effekt på EU-avgiften det aktuella budgetåret. Den svenska andelen av EU:s egna medel (budgetens intäktssida) utgör cirka 2,9 procent. Kommissionens föreslagna ökning av betalningarna för 2006 skulle innebära att den svenska avgiften blir cirka 1,2 miljarder kronor högre än vad som prognostiserats i 2005 års ekonomiska

vårproposition. För år 2005 uppgår statens anslag för den svenska EU-avgiften till 26,8 miljarder kronor och prognosen i VÅP för 2006 års avgift är 28,2 miljarder kronor.

2004/05:FPM69

En ökning av åtagandebemyndiganden innebär att avgiften ökar på sikt när dessa åtaganden väl förfaller till betalning.

2 Ståndpunkter

2.1 Svensk ståndpunkt

En övergripande svensk målsättning är att tillräckliga marginaler mellan det finansiella perspektivet och årsbudgeten upprätthålls för att säkerställa att perspektivet respekteras och att nya utgifter skall finansieras genom omprioriteringar inom respektive budgetkategori.

Målet för 2006 års budget bör liksom tidigare år vara att nå en så restriktiv budget som möjligt, samtidigt som vi respekterar de beslutade fleråriga ramprogramsbudgetarna och de utestående åtaganden som inte har förfallit till betalning (RAL). Dessutom skall de utfästelser som gjorts till de nya medlemsstaterna uppfyllas. Anslag med låg utnyttjandegrad bör normalt kunna sänkas. Den slutligt antagna budgeten för år 2006 bör med god marginal rymmas inom det finansiella perspektivet så att det finns utrymme för oförutsedda utgifter under det löpande budgetåret. Sverige har därför som utgångspunkt att arbetet med årsbudgeten för 2006 skall präglas av stramhet och budgetdisciplin.

Under en följd av år har betalningsanslagen i kategori 1 och 2 varit kraftigt överbudgeterade. För kategori 2 har emellertid denna trend brutits och anslagsnivåerna har legat på mer realistiska nivåer. Sverige bedömer emellertid att de av kommissionen föreslagna nivåerna är för höga och avser verka för sänkta och mer realistiska nivåer på betalningarna. Så länge anslagen är överbudgeterade påverkar en sänkning av dem inte utbetalningarna till slutanvändarna av EU-medel utan endast avgifterna som medlemsstaterna förskottsinsbetalar. I den mån behovet skulle överstiga anslagna medel kan ytterligare medel tillföras under året genom en tilläggs- och ändringsbudget.

Sverige avser att verka för ökade marginaler i kategori 3 och i synnerhet inom kategori 4, där kommissionen föreslår en negativ marginal samt kategori 5 där marginalen är i princip obefintlig. Inom kategori 4 anser vi att utgifterna måste rymmas under taket för kategorin och kommer att verka för att åtgärder föranledda av tsunamin i Sydostasien och återuppbyggnadsåtgärder i Irak finansieras genom omprioriteringar inom den befintliga ramen i stället för att som kommissionen föreslagit mobilisera flexibilitetsinstrumentet.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

2004/05:FPM69

Frankrike, Tyskland, Storbritannien, Nederländerna, Danmark, Österrike och Finland brukar tillsammans med Sverige stå för en mer budgetrestriktiv linje i rådet.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

3 Övrigt

3.1 Fortsatt behandling av ärendet

Budgetkommitténs behandling fortsätter till slutet av juni, därefter behandlas förslaget i Coreper i början av juli och beslut om rådets första läsning fattas i ekofinrådet den 15 juli. Därefter följer Europaparlamentets första läsning innan rådets andra läsning tar vid. Ekofinrådet fattar beslut om den andra läsningen i november och i december fattar parlamentet slutligt beslut om EU:s budget för 2006.

3.2 Rättslig grund och beslutsförfarande

De grundläggande reglerna för upprättandet av EU-budgeten finns i artiklarna 268-280 i Amsterdamfördraget. Därutöver finns en särskild budgetförordning samt ett s.k. interinstitutionellt avtal (IIA) mellan rådet, parlamentet och kommissionen som reglerar budgeten och dess hantering.

Gemenskapens allmänna budget skall hantera samtliga inkomster och utgifter som EU enligt Amsterdamfördraget har eller kan ha inom Europeiska gemenskapen. Från EU-budgeten finansieras i dag huvudsakligen åtgärder inom den första pelaren samt merkostnaderna för EU:s institutioner av att administrera arbetet inom de andra pelarna. EU-budgeten upprättas fr.o.m. 1999 i euro och avser ett budgetår.

Taket för EU:s budget växer Realt enligt den långtidsbudget, det s.k. finansiella perspektivet, som Europeiska rådet fastställde i Berlin mars 1999 för perioden fram t.o.m. 2006. I det finansiella perspektivet anges en total ram för samtliga utgifter samt en ram för varje utgiftskategori.

-